

Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С.З. Гжицького

Scientific Messenger of Lviv National University of Veterinary Medicine and
Biotechnologies named after S.Z. Gzhytskyj

ISSN 2519–2698 print
ISSN 2518–1327 online

<http://nvlvet.com.ua/>

УДК 636.598:636.082

Інтенсивність росту та розвитку молодняку оброшинських сірих гусей і покоління, схрещених з великою сірою породою

М.Д. Петрів¹, Л.Я. Слобода¹, О.М. Слобода²
dribne.obroshyno@gmail.com, oleh.sloboda@gmail.com

¹Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААНУ,
вул. Грушевського, 5, с. Оброшино, Пустомитівський р-н, Львівська обл., 81115, Україна;

²Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького,
вул. Пекарська, 50, м. Львів, 79010, Україна

У підвищенні ефективності функціонування птахівничої галузі вирішальне значення має використання спеціалізованих високопродуктивних порід і кросів сільськогосподарської птиці. Зростання продуктивності птиці на 35–40% визначається досягненнями у галузі генетики, селекції, племінної справи та правильних умов годівлі та утримання. Використання сучасних порід і кросів птиці, які мають високий генетичний потенціал продуктивності, дасть можливість виробникам птахівничої продукції за оптимальних умов утримання, повноцінної годівлі та належного ветеринарно-санітарного забезпечення досягти високих результатів господарювання. Належний рівень ведення племінної роботи є важливою передумовою ресурсоощадної технології, що визначає витрати кормів на одиницю продукції, її якість та прибуток.

У 2011–2016 рр. нашим завданням було дослідити племінні та продуктивні якості оброшинських сірих гусей в II поколінні після прилиття крові великої сірої породи та легартів. Метою даної розробки була консолідація та удосконалення племінних і продуктивних якостей оброшинських сірих гусей при розведенні «в собі», що дозволило зберегти цінні якості вихідного поголів'я і тим самим забезпечити його конкурентоспроможність в сучасних умовах. Вивчали особливості успадкування господарсько-корисних ознак молодняком, одержаним від схрещування. Наші дослідження проводили в лабораторії дрібного тваринництва ІСГКР НААН та ДПДГ «Миклашів» Львівської області. Основним методом племінної роботи є відбір і підбір особин з високими продуктивними якостями з метою одержання однотипної птиці, яка б відповідала запланованим високим параметрам продуктивності. Нами було проведено ряд досліджень, які опубліковані в попередні роки. Дана стаття присвячена дослідженням, в ході яких нами було встановлено, що схрещування оброшинських сірих гусей (ОС) з гусьми великої сірої породи (ВС) поліпшує показники росту і розвитку молодняку.

Ключові слова: гуси, жива маса, обхват грудей, довжина тулуба, кіля і плюсни.

Інтенсивность роста и развития молодняку оброшинской серых гусей и поколения, скрещенные с гусями крупной серой породы

М.Д. Петрив¹, Л.Я. Слобода¹, О.М. Слобода²
dribne.obroshyno@gmail.com, oleh.sloboda@gmail.com

¹Інститут сільського господарства Карпатського регіону УААН,
вул. Грушевського, 5, с. Оброшино, Львівська область, 81115, Україна;

²Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького,
вул. Пекарська, 50, г. Львів, 79010, Україна

В повышении эффективности функционирования птицеводческой отрасли решающее значение имеет использование специализированных высокопроизводительных пород и кроссов птицы. Рост продуктивности птицы на 35–40% определяется достижениями в области генетики, селекции, племенного дела и правильных условий кормления и

Citation:

Petriv, M., Sloboda, L., Sloboda, O. (2017). Intensity of growth and development of the young of obroshyno gray geese generation crossed with big gray breed geese, f ii generation, crossed with geese big seed of breed. *Scientific Messenger LNUVMBT named after S.Z. Gzhytskyj*, 19(74), 219–223.

содержания. Использование современных пород и кроссов птицы, которые имеют высокий генетический потенциал продуктивности, даст возможность производителям птицеводческой продукции при оптимальных условиях содержания, полноценного кормления и надлежащего ветеринарно-санитарного обеспечения достичь высоких результатов хозяйствования. Надлежащий уровень ведения племенной работы является важной предпосылкой ресурсосберегающей технологии, определяет затраты кормов на единицу продукции, ее качество и прибыль.

В 2011–2016 гг. нашей задачей было исследовать племенные и продуктивные качества оброшинской серых гусей во II поколении после прилития крови крупной серой породы и легартов. Целью данной разработки была консолидация и усовершенствование племенных и продуктивных качеств оброшинской серых гусей при разведении «в себе», что позволило сохранить ценные качества исходного поголовья и тем самым обеспечить его конкурентоспособность в современных условиях. Изучали особенности наследования хозяйственно-полезных признаков молодняком, полученным от скрещивания.

Наши исследования мы проводили в лаборатории мелкого животноводства ИСХКР НААНУ и ГПДХ «Миклашев» Львовской области. Основным методом племенной работы являлся отбор и подбор особей с высокими продуктивными качествами с целью получения однотипной птицы, соответствующей запланированным высоким параметрам производительности. Нами был проведен ряд исследований, опубликованных в предыдущие годы. Данная статья посвящена исследованию, в ходе которых нами было установлено, что скрещивание оброшинской серых гусей (ОС) с гусями большой серой породы (ВС) улучшает показатели роста и развития молодняка.

Ключевые слова: гуси, живая масса, обхват груди, длина туловища, кия и плюсны.

Intensity of growth and development of the young of obroshyno gray geese generation crossed with big gray breed geese, f ii generation, crossed with geese big seed of breed

M. Petriv¹, L. Sloboda¹, O. Sloboda²
dribne.obroshyno@gmail.com, oleh.sloboda@gmail.com

¹Institute of Agriculture of Carpathian Region NAAS
Grushevskogo Str., 5, Obroshino, Lviv Oblast, 81115, Ukraine;
Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies named after S.Z. Gzhytskyi,
Pekarska Str., 50, Lviv, 79010, Ukraine

In raising the efficiency of the poultry industry is crucial to the use of specialized breeds and crosses of poultry. Poultry productivity growth by 35–40% determined by developments in genetics, selection and breeding. The use of modern poultry breeds and crosses that have a high potential output, will enable producers poultry products under optimal conditions hold, full feeding and proper veterinary software to achieve high performance management. Proper maintenance of the level of breeding is an important prerequisite for resource saving technology that determines the cost of feed per unit of output, quality and profit.

In 2011–2016 year our goal was to explore breeding and productive qualities of obroshyno gray geese in the second generation after blood inflow large gray breed. The aim of this development was the consolidation and improvement of breeding and productive qualities obroshyno gray geese breeding «in itself», allowing the output to save valuable livestock and thus ensure its competitiveness in the modern world. We studied the peculiarities of inheritance of economically useful traits youngsters obtained from crosses.

Our research we conducted in the laboratory of small livestock IAKR NAAS and SERH «Myklashiv» of Lviv region.

The main method of breeding is the selection and recruitment of individuals with high productive qualities in order to obtain the same type of bird that would meet the planned performance parameters. Investigated that obroshyno white geese crossing from geese large gray breed improves the growth and development of young animals.

Key words: geese, live weight, measurements of body, keel and shank

Вступ

У підвищенні ефективності функціонування птахівничої галузі вирішальне значення має використання спеціалізованих порід і кросів сільськогосподарської птиці. Зростання продуктивності птиці на 35–40% визначається досягненнями у галузі генетики, селекції та племінної справи. Використання сучасних порід і кросів птиці, які мають високий потенціал продуктивності, дасть можливість виробникам птахівничої продукції за оптимальних умов утримання, повноцінної годівлі та належного ветеринарно-санітарного забезпечення досягти високих результатів господарювання. Високий рівень ведення племінної роботи є важливою передумовою ресурсозберігаючої технології, що визначає витрати кормів на одиницю продукції, її якість та прибуток (Rojter et al., 2007; Ivko et al., 2009; Khvostyuk, 2012).

Гусівництво є перспективною галуззю птахівництва у виробництві м'яса птиці. За швидкістю росту, здатністю перетравлювати значну кількість зелених та соковитих кормів з високим вмістом клітковини, високою життєздатністю та за іншими господарсько-корисними ознаками гуси мають ряд переваг порівняно з курми, індиками та качками. Фактично лише здатність гусей високоякісно та у великих кількостях перетравлювати рослинну клітковину ставить їх на перше місце серед інших видів домашньої птиці (Lebedev and Usovich, 1976; Sloboda et al., 2012). Навіть при пасовищному вирощуванні жива маса гусенят уже в 8–10-тижневому віці досягає 3,5–4,0 кг, а при інтенсивному – 4,0–4,5 кг при затратах концентрованих кормів до 3 кг на 1 кг приросту (Ivko et al., 2009). Тушка 8–9-тижневого гусеняти містить 17–18% протеїну, 21–22% жиру. Енергетичну цінність м'яса гусей визначають з розрахунку: в 1 кг їстівної частини туш-

ки гуски міститься 13,63–14,97 МДж (3256–3576 ккал) (Rojter et al., 2007; Ivko et al., 2009; Khvostyk, 2012).

З усіх видів домашньої птиці водоплавна – найменш вибаглива до умов утримання та годівлі. Ця птиця відзначається високою скороспілістю, інтенсивністю росту, дієтичними властивостями м'яса, високою оплатою корму та невибагливістю в годівлі, завдяки чому їх годівля коштує значно дешевше ніж курей (Prishutkina, 2006; Svezhencov, 2008).

Матеріал і методи досліджень

Дослідження проводили в лабораторії дрібного тваринництва ІСГКР НААН та ДПДГ «Миклашів» Львівської області.

Основним завданням племінної роботи є відбір і підбір особин з високими продуктивними якостями для одержання однотипної птиці, яка би відповідала запланованим параметрам продуктивності (Rojter et al., 2005; Ivko et al., 2009).

Селекційну роботу, спрямовану на закріплення стандартних для кожної породної групи ознак, ми проводили шляхом індивідуально-масового відбору. Перед початком племінного періоду самці та самки всіх породних груп були індивідуально оцінені за екстер'єром, типовістю оперення, живою масою. Протягом продуктивного періоду на груповому рівні проводили облік несучості, заплідненості, виводимості яєць, виводу молодняку. В добовому віці провели жорсткий відбір гусенят за екстер'єром (Rojter et al., 2005; Svezhencov, 2008; Ivko et al., 2009).

З поголів'я гусей було сформовано дві групи птиці по 100 голів в кожній, які на період парування та яйцекладки (з січня по травень) утримувалися роздільно із забезпеченням належного рівня годівлі та режиму утримання. Облік несучості проводили щоденно з вирахуванням індексу форми яєць шляхом лінійного їх вимірювання і відбору за масою для подальшої інкубації. Збір інкубаційних яєць та контроль за їх зберіганням проводився щонайбільше до 10 днів, після чого їх відправляли на інкубацію, яка проводилася згідно з діючими інструкціями (Rojter et al., 2005; Svezhencov, 2008; Ivko et al., 2009; Khvostyk, 2012).

Динаміка живої маси гусей, кг (M ± m)

Група	Вік гусей				
	1 день	4 тижні	9 тижнів	12 тижнів	21 тиждень
Самці					
I	0,102 ± 8	1,78 ± 29	4,52 ± 40	5,30 ± 15	5,67 ± 25
II	0,104 ± 3	1,84 ± 35	4,61 ± 53	5,37 ± 20	5,81 ± 35
Самки					
I	0,099 ± 3	1,66 ± 15	3,84 ± 20	4,83 ± 13	5,28 ± 23
II	0,100 ± 8	1,76 ± 17	3,86 ± 13	4,88 ± 15	5,46 ± 30

Для більш повної характеристики процесів росту і розвитку гусей в різні вікові періоди були проведені виміри статей їх тіла. В своїй роботі ми використовували такі основні проміри статей тіла, як обхват грудей, довжина тулубу, кіля і плюсни. У всі вікові періоди гусенята II групи переважали своїх ровесників по даних показниках. Дані вимірювань наведено в таблиці 3.

Молодняк, починаючи з одноденного віку був відібраний (позначений) і поставлений на роздільне вирощування за генотипом. Годівля молодняку здійснювалася відповідно до норм використання стандартних комбікормів (Rojter et al., 2005; Ivko et al., 2009).

Таблиця 1

Схема проведення дослідю

♀ \ ♂	Породи і породні групи	
	ОС ♂	ОС х ВС ♂ (II покоління)
ОС ♀	X	
ОС х ВС ♀ (II покоління)		X

Примітка: ОС – оброшинська сіра, ВС – велика сіра

Результати та їх обговорення

Середня жива маса гусей на початок яйцекладки становила – оброшинських сірих: гуски – 6,10 кг, гусаки – 7,00 кг, а ОС х ВС: гуски – 6,15 кг, гусаки – 7,32 кг.

Ріст гусей є визначальним показником їх продуктивності, який відображає потенційні можливості генотипу в конкретних умовах утримання та годівлі. За динамікою живої маси можна оцінити продуктивність птиці (табл. 2).

З даних табл. 2 видно, що молодняк всіх дослідних груп в перший день мав порівняно однакову живу масу, однак вже в цьому віці проявляються ознаки статевого диморфізму. Достовірна різниця в живій масі була відзначена у 4-тижневому віці на користь самців II групи, які на 3,37% переважали самців I групи, а самки II групи переважають самок I групи на 6,02%. У 9-тижневому віці зберігалася така ж тенденція – самці II групи на 1,99% переважали самців I групи, а самки II групи на 0,52% переважають самок I групи. В подальшому швидкість росту гусей протягом всього періоду росту мала хвилеподібний характер. Найбільш інтенсивний ріст гусей всіх груп спостерігався в перші два місяці постембріонального розвитку, в подальшому цей показник знижується до мінімальних величин в період статевої зрілості.

Таблиця 2

У 9-тижневому віці самці II групи переважали своїх ровесників з I групи за обхватом грудей на 1,79%. За довжиною тулубу самці II групи переважали самців I групи на 2,08%, а за довжиною кіля самці II групи переважали своїх ровесників з I групи на 7,14%. Така ж тенденція зберігалася і у промірах гомілки та плюсни, так самці II групи по першому показнику переважали самців I групи на 8,19%; по другому по-

казнику самці II групи переважали самців I групи на 6,68%.

Для більш повної характеристики процесів росту і розвитку гусей в різні вікові періоди були проведені виміри статей їх тіла. В своїй роботі ми використовували такі основні проміри статей тіла, як обхват грудей, довжина тулубу, кіля і плюсни. У всі вікові періоди гусенята II групи переважали своїх ровесників по даних показниках. Дані вимірювань наведено в таблиці 3.

У 9-тижневому віці самці II групи переважали своїх ровесників з I групи за обхватом грудей на 1,79%. За довжиною тулубу самці II групи переважали самців I групи на 2,08%, а за довжиною кіля самці II групи переважали своїх ровесників з I групи на 7,14%. Така ж тенденція зберігалася і у промірах гомілки та

плюсни, так самці II групи по першому показнику переважали самців I групи на 8,19%; по другому показнику самці II групи переважали самців I групи на 6,68%.

Слід відзначити і те, що самці як I так і II груп у всі вікові періоди мали достовірно вищі показники екстер'єру ніж самки, про що свідчать дані таблиці.

Так у 9-тижневому віці самки II групи за обхватом грудей переважали своїх ровесниць з I групи на 2,40%, за довжиною тулубу самки II групи переважали самок з I групи на 3,21%. За довжиною кіля самки II групи переважали своїх ровесниць з I групи на 2,34%. Проміри гомілки та плюсни у самок II групи були найбільші і переважали самок I групи по першому показнику на 5,26%, по другому показнику самки II групи переважали самок I групи на 1,08%.

Таблиця 3

Проміри основних статей тіла, см (M ± m)

Група	Стать	Обхват грудей	Довжина		Гомілка	Плюсна
			тулубу	кіля		
1-й день						
I	самці	11,7 ± 0,12	11,2 ± 0,16	2,4 ± 0,14	5,0 ± 0,20	3,7 ± 0,11
	самки	10,4 ± 0,17	10,5 ± 0,14	2,3 ± 0,15	4,6 ± 0,09	3,5 ± 0,15
II	самці	12,0 ± 0,46	11,9 ± 0,20	2,6 ± 0,10	5,1 ± 0,12	3,9 ± 0,20
	самки	10,8 ± 0,42	10,9 ± 0,10	2,5 ± 0,20	4,8 ± 0,13	3,9 ± 0,13
4 тижні						
I	самці	28,1 ± 0,19	29,5 ± 0,13	9,9 ± 0,19	11,5 ± 0,13	8,6 ± 0,10
	самки	27,9 ± 0,18	28,8 ± 0,15	9,0 ± 0,11	11,4 ± 0,18	8,6 ± 0,11
II	самці	28,5 ± 0,11	29,7 ± 0,10	10,3 ± 0,15	14,1 ± 0,50	9,1 ± 0,12
	самки	28,5 ± 0,20	28,3 ± 0,18	9,2 ± 0,19	12,8 ± 0,17	9,0 ± 0,11
9 тижнів						
I	самці	39,1 ± 0,22	33,5 ± 0,14	12,6 ± 0,17	18,3 ± 0,40	10,5 ± 0,24
	самки	37,4 ± 0,13	31,1 ± 0,13	12,8 ± 0,09	17,1 ± 0,20	9,2 ± 0,30
II	самці	39,8 ± 0,21	34,2 ± 0,08	13,5 ± 0,11	19,6 ± 0,15	11,2 ± 0,15
	самки	38,3 ± 0,19	32,1 ± 0,10	13,1 ± 0,10	18,0 ± 0,18	9,3 ± 0,19
12 тижнів						
I	самці	53,2 ± 0,11	42,6 ± 0,20	18,7 ± 0,12	15,2 ± 0,10	9,5 ± 0,08
	самки	53,7 ± 0,12	43,3 ± 0,25	19,2 ± 0,14	16,4 ± 0,21	10,5 ± 0,17
II	самці	54,3 ± 0,13	43,0 ± 0,14	19,2 ± 0,11	16,1 ± 0,19	11,2 ± 0,35
	самки	55,1 ± 0,22	43,9 ± 0,50	19,6 ± 0,09	16,8 ± 0,17	11,5 ± 0,10

Висновки

1. Достовірна різниця в живій масі була відзначена у 4-тижневому віці на користь самців II групи, які на 3,37% переважали самців I групи, а самки II групи переважають самок I групи на 6,02%.

2. У 9-тижневому віці зберігалася така ж тенденція – самці II групи на 1,99% переважали самців I групи, а самки II групи на 0,52% переважають самок I групи.

3. Самці I і II груп у всі вікові періоди мали достовірно вищі показники екстер'єру ніж самки. Проміри статей тіла (обхват грудей, довжина тулуба, кіля і плюсни) були найвищими в самців II-ої групи.

3. Схрещування оброщинських сірих гусей з гусьми ВС породи підвищує відгодівельні якості помісей.

Перспективи подальших досліджень. В наших дальніших дослідженнях ми плануємо консолідувати бажані ознаки в помісних гусей на великому поголів'ї. Для цього будемо проводити відбір птиці із бажаними ознаками для подальшого розведення.

Бібліографічні посилання

Rojter, Ja.S., Davtjan, A.D., Egorova, A.V. (2007). Instrukcii po kompleksnoj ocenke plemennyh kachestv sel'skohozjajstvennoj pticy (jaichnye i mjasnye kury, gusi, utki, indejki, cesarki) Sergiev Posad. VNITIP (in Russian).

Sloboda, L.Ia., Zahorets, N.M., Petriv, M.D., Khomyk, M.M., Tesak, H.V. (2012). Zabiini pokaznyky molodniaku obroshynskykh sirykh husei, skhreshchenykh z husmy velykoi siroi porody. Peredhirne ta hirske zemlerobstvo i tvarynnytstvo. 54(2), 14–19 (in Ukrainian).

Lebedev, P.T., Usovich, A.T. (1976). Metody issledovanija kormov, organov i tkanej zhivotnyh. M. Rossel'hozizdat (in Russian).

Ivko, I.I., Mykytiuk, M.D., Riabinina, O.V., Bratyshko, N.I. (2009). Rekomendatsii shchodo spriamovanoho vyroshchuvannia, utrymannia i vidhodivli vodoplavnoi ptytsi. Birky (in Ukrainian).

Plohinskij, N.A. (1969). Rukovodstvo po biometrii dlja zootehnikov. M. Kolos (in Russian).

- Prishutkina, S. (2006). Populjarnost' produkcii rastjot. Pticevodstvo. 10, 11–16 (in Russian).
- Svezhencov, A.I. (2008). Programmy normirovannogo kormlenija pticy. Dnepropetrovs (in Russian).
- Fisinin, V.I., Tishhenkov, A.N., Egorov, H.A. (1998). Ocenka kachestva kormov, organov, tkanej, jaic i mjasa pticy. Metodicheskoe rukovodstvo VNITIP. Sergiev Posad (in Russian).
- Khvostyk, V.P. (2012). Ekolooho-henetychni parametry nesuchosti husei. Suchasne ptakhivnytstvo. 5(114), 23–24 (in Ukrainian).

Стаття надійшла до редакції 1.03.2017